

Ганна Миколаївна Зайкіна

Кафедра правового забезпечення та адміністрування
транспортної діяльності Український державний університет
залізничного транспорту
Харків, Україна

УДОСКОНАЛЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІГРАЦІЙНО-ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ФОРМУВАНЬ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Анотація. У статті детально досліджено питання вдосконалення нормативно-правового регулювання міграційно-правоохоронної діяльності громадських формувань, які виконують важливу роль у забезпеченні правопорядку, запобіганні та протидії нелегальній міграції, особливо в умовах сучасних викликів, зокрема під час воєнного стану в Україні. Автором запропоновано авторське визначення понять «громадські формування» та «міграційно-правоохоронна діяльність громадських формувань», виокремлено їхні особливості, права, обов'язки, а також функціональні аспекти їхньої діяльності. Розкрито ключові складові міграційно-правоохоронної діяльності та проаналізовано її нормативно-правову основу. Проаналізовано українське законодавство, міжнародні нормативно-правові акти та стандарти, що регулюють діяльність громадських формувань у сфері міграції. Визначено основних суб'єктів адміністративно-правового регулювання міграції та надано приклади громадських формувань, які є активними учасниками міграційно-правоохоронної діяльності. Особливу увагу приділено діяльності громадських формувань в умовах воєнного стану, зокрема їхній участі в забезпеченні безпеки, здійсненні контролю за міграційними процесами, а також співпраці з державними органами. У ході дослідження виявлено низку проблем, які обмежують ефективність нормативно-правового регулювання міграційно-правоохоронної діяльності громадських формувань. Серед основних викликів відзначено неузгодженість законодавчих норм, недостатню чіткість у визначенні прав і обов'язків цих формувань, а також слабкість механізмів координації з державними структурами. Виокремлено негативні наслідки таких проблем, зокрема зниження ефективності забезпечення міграційного порядку та захисту прав людини. У статті запропоновано напрями вдосконалення, які включають гармонізацію національного законодавства з міжнародними стандартами, посилення співпраці між державними органами та громадськими формуваннями, впровадження цифрових технологій у їхню діяльність, удосконалення процедур професійної підготовки та розробку нових механізмів взаємодії. Автором наведено конкретні рекомендації щодо підвищення ефективності міграційно-правоохоронної діяльності громадських формувань та подолання існуючих проблем у цій сфері. Представлений авторський висновок містить практичні пропозиції, спрямовані на створення ефективної системи правового регулювання,

яка враховує сучасні виклики, забезпечує дотримання прав людини та сприяє ефективному управлінню міграційними процесами.

Ключові слова: громадські формування, міграційно-правоохоронна діяльність, нормативно-правове регулювання, міграція, воєнний стан, права людини, правопорядок.

Hanna M. Zaykina

Department of Legal Support and Administration of Transport Activities
Ukrainian State University of Railway Transport
Kharkiv, Ukraine

IMPROVEMENT OF REGULATORY AND LEGAL REGULATION OF MIGRATION AND LAW ENFORCEMENT ACTIVITIES OF PUBLIC ORGANIZATIONS IN MODERN CONDITIONS

Abstract. *The article examines in detail the issues of improving the legal and regulatory framework for migration and law enforcement activities of public formations which play an important role in ensuring law and order, preventing and combating illegal migration, especially in the context of modern challenges, in particular, during martial law in Ukraine. The author proposes the author's own definition of the concepts of «public formations» and «migration and law enforcement activities of public formations», and highlights their features, rights, responsibilities, and functional aspects of their activities. The author reveals the key components of migration and law enforcement activities and analyzes their regulatory framework. The author analyzes Ukrainian legislation, international legal acts and standards governing the activities of public organizations in the field of migration. The author identifies the main subjects of administrative and legal regulation of migration and provides examples of public organizations that are active participants in migration and law enforcement activities. Particular attention is paid to the activities of public formations under martial law, in particular, their participation in ensuring security, control over migration processes, and cooperation with state authorities. The study identified a number of problems that limit the effectiveness of legal regulation of migration and law enforcement activities of public organizations. The main challenges include inconsistency of legislative norms, lack of clarity in defining the rights and obligations of these groups, and weakness of coordination mechanisms with state structures. The author emphasizes the negative consequences of such problems, in particular, a decrease in the effectiveness of migration order and human rights protection. The article suggests areas for improvement, which include harmonization of national legislation with international standards, strengthening of cooperation between governmental bodies and public organizations, introduction of digital technologies into their activities, improvement of professional training procedures and development of new mechanisms of interaction. The author provides specific recommendations for improving the efficiency of migration and law enforcement activities of public organizations and overcoming the existing problems in this area. The author's conclusion contains practical proposals aimed at creating an effective system of legal regulation that takes into account current challenges, ensures respect for human rights and promotes effective management of migration processes.*

Keywords: public formations, migration and law enforcement activities, legal regulation, migration, martial law, human rights, law and order.

ВСТУП

У сучасних умовах глобалізації, міграційних криз і збройних конфліктів питання ефективного нормативно-правового регулювання міграційно-правоохоронної діяльності громадських формувань набуває особливої актуальності. Воєнні дії в Україні, спричинені агресією РФ, стали каталізатором безпрецедентних міграційних процесів, що вимагають нових підходів до управління міграційними потоками та забезпечення безпеки. Україна стикається як із внутрішньою міграцією, так і з масовим виїздом громадян за кордон, що створює нові виклики для державних інституцій і громадянського суспільства.

На світовому рівні питання міграційної безпеки та участі громадських формувань активно досліджуються в контексті захисту прав людини, інтеграційних процесів і протидії нелегальній міграції. Зокрема, у роботах S. Carrera та L. den Hertog аналізуються виклики для правозахисної діяльності громадських організацій у сфері міграції в Європейському Союзі [1]. Дослідження T. Gammeltoft-Nansen підкреслює важливість ролі неурядових організацій у запобіганні порушенням прав мігрантів на кордонах [2]. Український контекст представлений у працях І. Гурковського та С. Єсімова (2023), які акцентують на правових аспектах участі громадських формувань у забезпеченні громадського порядку в умовах воєнного стану [3].

Крім того, у дослідженні E. Guild, K. Groenendijk та S. Carrera підкреслюється важливість інтеграції міграційної політики ЄС із практиками громадянського суспільства для підвищення ефективності управління міграційними процесами [4]. Аналіз D. Vigo та A. Tsoukala демонструє парадокс безпеки на кордонах Європи, де жорсткі обмеження можуть призводити до порушень прав людини [5]. Особливу увагу заслуговує дослідження P. Balogh, яке висвітлює роль громадянського суспільства в управлінні міграцією під час кризових ситуацій у Східній Європі [6].

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю вдосконалення нормативно-правових механізмів, що регулюють діяльність громадських формувань у сфері міграційної безпеки. Недосконалість законодавства, відсутність чітких процедур координації між державними органами й громадськими організаціями, а також обмежене фінансування створюють бар'єри для ефективної роботи в цій сфері. Крім того, міжнародний досвід демонструє, що залучення громадянського суспільства до міграційної політики сприяє підвищенню рівня захисту прав мігрантів і ефективності правоохоронної діяльності.

Мета дослідження полягає у визначенні основних проблем нормативно-правового регулювання міграційно-правоохоронної діяльності громадських формувань в Україні та розробці рекомендацій щодо їх подолання з урахуванням міжнародного досвіду.

Завдання дослідження включають: 1) аналіз чинного українського та міжнародного законодавства у сфері міграційної безпеки; 2) виявлення правових про-

галин і суперечностей у нормативно-правовій базі; 3) обґрунтування пропозицій щодо вдосконалення законодавства для підвищення ефективності діяльності громадських формувань.

Наукова новизна роботи полягає в комплексному аналізі нормативно-правового регулювання міграційно-правоохоронної діяльності громадських формувань в умовах сучасних викликів, зокрема воєнного стану в Україні. У роботі запропоновані авторські підходи до вдосконалення законодавства, що враховують як національні, так і міжнародні стандарти, а також розроблені рекомендації щодо посилення співпраці між державними структурами та громадянським суспільством.

1. МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ

Методологічна основа дослідження ґрунтується на комплексному використанні сучасних наукових підходів, що дозволяють всебічно проаналізувати нормативно-правове регулювання міграційно-правоохоронної діяльності громадських формувань в умовах сучасних викликів, зокрема воєнного стану. Основна мета полягала у виявленні ключових проблем правового регулювання, аналізі чинного законодавства, міжнародних стандартів та розробці пропозицій щодо його вдосконалення.

Матеріальну базу дослідження склали: 1) нормативно-правові акти України, що регулюють міграційні процеси; 2) міжнародні правові документи; 3) судова практика, що стосується захисту прав мігрантів і внутрішньо переміщених осіб, а також рішень, пов'язаних із діяльністю громадських формувань; 4) аналітичні звіти та доповіді міжнародних організацій (УВКБ ООН, Міжнародної організації з міграції, ОБСЄ), що відображають практичний досвід регулювання міграційних процесів; 5) наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, що розкривають питання правового статусу громадських формувань, їх участі в міграційно-правоохоронній діяльності та взаємодії з державними органами.

Для досягнення мети та завдань дослідження було використано комплекс загальнонаукових і спеціальних юридичних методів, що забезпечили системний підхід до аналізу досліджуваної проблематики: 1) діалектичний метод застосовувався для аналізу міграційно-правоохоронної діяльності громадських формувань у контексті динамічних змін законодавства, соціально-політичних умов і впливу зовнішніх факторів (воєнні конфлікти, міграційні кризи). Це дозволило простежити еволюцію нормативно-правових актів, виявити закономірності та суперечності в їх розвитку; 2) системно-структурний метод використовувався для виявлення та аналізу взаємозв'язків між елементами нормативно-правової бази, що регулює міграційні процеси. Це дало змогу визначити роль і місце громадських формувань у системі забезпечення міграційної безпеки та правоохоронної діяльності; 3) формально-юридичний метод дозволив здійснити ґрунтовний аналіз чинного законодавства України, міжнародно-правових актів та актів органів державної влади, що регламентують діяльність громадських формувань. Особлива увага приділя-

лася нормам адміністративного, конституційного, міжнародного та міграційного права; 4) порівняльно-правовий метод застосовувався для зіставлення українського законодавства із законодавчими практиками Європейського Союзу, США, Канади та інших держав щодо правового статусу громадських організацій у сфері міграційної політики. Це дозволило виявити як ефективні правові механізми, так і прогалини, що потребують удосконалення в українському законодавстві; 5) метод правового моделювання використовувався для формулювання авторських пропозицій і рекомендацій щодо вдосконалення нормативно-правового регулювання. На основі виявлених проблем були розроблені моделі правових норм і механізмів, спрямованих на підвищення ефективності діяльності громадських формувань у сфері міграційної безпеки; 6) аналіз і синтез дозволили систематизувати теоретичні положення, узагальнити практичний досвід діяльності громадських формувань в Україні та за кордоном, а також інтегрувати отримані результати в загальну концепцію дослідження; 7) статистичний і аналітичний методи використовувалися для обробки емпіричних даних, зокрема статистики щодо міграційних потоків, внутрішньо переміщених осіб, діяльності громадських організацій у кризових ситуаціях (наприклад, під час збройного конфлікту в Україні).

Дослідження ґрунтується на міждисциплінарному підході, що поєднує елементи адміністративного, міжнародного, конституційного та міграційного права. Такий підхід дозволив глибоко дослідити не лише правові, а й організаційно-управлінські аспекти міграційно-правоохоронної діяльності громадських формувань.

Робота проводилася у кілька етапів: 1) підготовчий етап – аналіз наукових джерел, нормативно-правових актів, узагальнення попередніх досліджень; 2) аналітичний етап – систематизація даних, правовий аналіз законодавства України та міжнародних норм, визначення основних проблем і прогалин у правовому регулюванні; 3) етап розробки рекомендацій – формування авторських пропозицій щодо вдосконалення правових механізмів на основі отриманих результатів дослідження.

Для забезпечення надійності дослідження були використані: а) джерела з високим рівнем академічної довіри (монографії, статті в рецензованих журналах, офіційні правові документи); б) дані міжнародних організацій, що мають практичний досвід у сфері міграційної політики; в) актуальні статистичні матеріали, що відображають міграційні процеси останніх років.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ТА ОБГОВОРЕННЯ

Глобалізаційні процеси, воєнні конфлікти, економічна нестабільність та інші чинники призвели до значного зростання міграційних потоків у світі. Україна, яка перебуває в умовах військового конфлікту та масових внутрішніх і зовнішніх міграцій, зіштовхується з новими викликами у сфері міграційного регулювання. В цих умовах громадські формування, що беруть участь у міграційно-правоохоронній діяльності, стають важливими партнерами держави. Вони забезпечують

допомогу біженцям, внутрішньо переміщеним особам, сприяють боротьбі з не-легальною міграцією та реалізують проекти інтеграції мігрантів. Адже війна рф проти України зумовила безпрецедентний рівень внутрішньої міграції, а також потоки біженців до країн Європейського Союзу. Ці процеси висвітлили як важливість діяльності громадських формувань, так і виклики, з якими вони стикаються в сучасних умовах.

Однак ефективність цієї діяльності значною мірою залежить від якості нормативно-правового регулювання. Недосконалість законодавства, брак чітких механізмів взаємодії між громадськими формуваннями та державними органами, а також відсутність належного фінансування обмежують можливості громадських формувань.

Дослідження ролі громадських формувань у міграційно-правоохоронній діяльності вважається доречним розпочати із визначення поняття громадських формувань у сфері міграційного права. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» визначає громадські формування як політичні партії, структурні утворення політичних партій, громадські об'єднання, місцеві осередки громадського об'єднання із статусом юридичної особи, професійні спілки, їх об'єднання, організації профспілки, передбачені статутом профспілки та їх об'єднання, творчі спілки, місцеві осередки творчих спілок, постійно діючі третейські суди, організації роботодавців, їх об'єднання [7].

На наш погляд, громадські формування – це добровільні, організовані на принципах самоврядування об'єднання фізичних та/або юридичних осіб, створені для реалізації спільних інтересів, задоволення суспільних потреб або захисту прав і свобод окремих соціальних груп, які функціонують у правовому полі, визначеному законодавством, та не мають на меті отримання прибутку. У контексті правозастосовної та міграційно-правоохоронної діяльності громадські формування виступають важливими суб'єктами громадянського суспільства, що доповнюють державні органи, забезпечують правову підтримку, гуманітарну допомогу, моніторинг дотримання прав людини та сприяють формуванню правової держави.

Громадські формування мають такі особливості: 1) добровільність – участь у діяльності організацій є вільною; 2) неприбутковість – основною метою є вирішення соціально значущих проблем, а не отримання прибутку; 3) співпраця з державними органами – громадські організації є посередниками між суспільством, державою та міжнародними інституціями.

Громадські формування мають такі права: 1) захищати інтереси своїх членів перед органами влади; 2) ініціювати зміни до законодавства; 3) отримувати фінансування, включаючи міжнародну технічну допомогу; 4) брати участь у реалізації державних програм. Разом із тим громадські формування зобов'язані дотримуватися законодавства України, у тому числі вимог до фінансової звітності, статутної діяльності та правил використання отриманих коштів.

Ефективна робота громадських формувань залежить від: 1) наявності чіткої правової бази, яка регулює їхні права, обов'язки та можливості; 2) взаємодії з державними органами, міжнародними організаціями та іншими суб'єктами; 3) гарантій дотримання прав мігрантів відповідно до міжнародних стандартів [8].

У свою чергу міграційно-правоохоронну діяльність громадських формувань можна визначити як сукупність правових, організаційних і соціально спрямованих заходів, які здійснюються громадськими організаціями, об'єднаннями та іншими формами громадянського суспільства з метою забезпечення законності в сфері міграції, захисту прав та свобод мігрантів, внутрішньо переміщених осіб і біженців, протидії нелегальній міграції, а також сприяння дотриманню норм міжнародного та національного законодавства. Ця діяльність є важливим доповненням до функцій державних органів, таких як Державна міграційна служба України, Державна прикордонна служба України та Національна поліція.

Основними суб'єктами цієї діяльності є: 1) державні органи – це Державна міграційна служба України, Державна прикордонна служба України, Національна поліція; 2) громадські організації – це правозахисні та гуманітарні організації, які сприяють дотриманню прав мігрантів; 3) міжнародні структури – це Міжнародна організація з міграції та Управління Верховного комісара ООН у справах біженців.

Прикладами таких громадських формувань є низка громадських організацій, які займаються міграційними питаннями: 1) Управління Верховного комісара ООН у справах біженців – співпрацює з українськими громадськими організаціями для підтримки біженців та внутрішньо переміщених осіб; 2) міжнародна організація з міграції – реалізує програми реінтеграції мігрантів та протидії торгівлі людьми; 3) Українська Гельсінська спілка з прав людини – надає правову допомогу та проводить моніторинг порушень прав людини, зокрема у сфері міграції; 4) громадська організація «КримSOS» – займається підтримкою внутрішньо переміщених осіб з Криму та окупованих територій, надає психологічну і правову допомогу; 5) благодійний фонд «Право на захист» – надає юридичну та гуманітарну допомогу внутрішньо переміщеним особам, біженцям і особам без громадянства.

Основними нормативно-правовими актами які регулюють міграційно-правоохоронну діяльність громадських формувань є: 1) Конституція України – гарантує право громадян на свободу об'єднань для захисту своїх інтересів (ст. 36) [9]; 2) Закон України «Про громадські об'єднання» – визначає основи створення, реєстрації та функціонування громадських організацій [8]; 3) Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» – передбачає можливість залучення громадських формувань до захисту прав іноземців [10]; 4) Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» – дозволяє громадським організаціям брати участь у реалізації державної політики щодо внутрішньо переміщених осіб [11]; 5) Закон України «Про боротьбу з тероризмом» – регулює залучення громадських формувань до заходів з протидії нелегальній міграції, зокрема в контексті загроз національній безпеці [12]; 6) Закон України «Про дер-

жавну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» [7]; 7) Кодекс адміністративного судочинства України – регулює порядок оскарження рішень державних органів у сфері міграції, де громадські формування можуть брати участь у таких процесах як представники інтересів мігрантів [13].

Громадські формування в Україні також орієнтуються на міжнародні норми, зокрема: 1) Конвенція ООН про статус біженців (1951) – закріплює принципи захисту біженців та ролі громадянського суспільства в їхній підтримці [14]; 2) Європейська конвенція про права людини (1950) – гарантує свободу об'єднань [15]; 3) Міжнародний пакт про громадянські та політичні права (1966) – передбачає право на створення та діяльність громадських організацій [16]; 4) Глобальний договір про міграцію (2018) – закликає до активного залучення громадянського суспільства у вирішення міграційних викликів [17]; 5) Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності (2000) – регулює боротьбу з торгівлею людьми та нелегальною міграцією [18].

Діяльність громадських формувань також регулюється постановами Кабінету Міністрів України та наказами Міністерства внутрішніх справ, які стосуються: 1) порядку реєстрації та соціального забезпечення внутрішньо переміщених осіб; 2) надання статусу біженця або додаткового захисту; 3) видворення осіб, які порушили міграційне законодавство.

Особливостями міграційно-правоохоронної діяльності громадських формувань є: 1) добровільний характер – громадські формування у сфері міграції, як правило, функціонують на добровільних засадах, а їхня діяльність базується на ініціативах активістів, правозахисників і волонтерів, які прагнуть захищати права мігрантів та підтримувати гуманітарні принципи; 2) широкий спектр функцій – міграційно-правоохоронна діяльність громадських формувань охоплює: а) надання правової допомоги – це консультування внутрішньо переміщених осіб, біженців та іноземців з питань їхнього статусу, прав і обов'язків; б) моніторинг порушень прав людини – це виявлення фактів дискримінації або жорстокого поводження з мігрантами; в) сприяння реєстрації та документуванню осіб – це допомога у поданні заяв до Державної міграційної служби України або судів; г) протидія нелегальній міграції – це участь у заходах з виявлення нелегальних мігрантів у координації з Національною поліцією та Державною прикордонною службою України; д) інтеграція мігрантів у суспільство – це організація мовних курсів, професійної підготовки, соціальної адаптації; 3) співпраця з державними органами – громадські формування часто виступають посередниками між державними органами та мігрантами. Вони допомагають виявляти порушення у сфері міграції, організовувати спільні заходи з протидії нелегальній міграції, забезпечувати доступ мігрантів до інформації про їх права й обов'язки [19, с. 99].

Міграційно-правоохоронна діяльність громадських формувань в Україні спрямована на забезпечення громадського порядку та державного кордону. Ця діяльність поширюється на громадян України, які об'єднуються в громадські форму-

вання з метою участі в охороні громадського порядку та державного кордону. Законодавчо це закріплено в Законі України «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону», який визначає правові та організаційні засади створення та діяльності таких формувань. Зокрема, стаття 10 цього Закону визначає права громадських формувань у цій сфері [20].

Ключовими складовими міграційно-правоохоронної діяльності є: 1) адміністративно-правова складова – адміністративно-правова діяльність включає: а) реєстрацію мігрантів і видачу відповідних документів (паспортів, дозволів на проживання тощо); б) контроль за дотриманням строків перебування іноземців на території країни; в) вирішення питань щодо надання статусу біженця або додаткового захисту; 2) кримінально-правова складова – яка спрямована на: а) протидію торгівлі людьми; б) боротьбу з організованою нелегальною міграцією; в) розслідування злочинів, пов'язаних із порушенням міграційного законодавства (фальшиві документи, нелегальні перевезення через кордон); 3) соціально-правова складова – яка передбачає: а) забезпечення соціального захисту мігрантів і внутрішньо переміщених осіб; б) організацію інтеграційних програм (мовні курси, професійна підготовка); в) надання гуманітарної допомоги особам, які постраждали від війни чи стихійних лих; 4) інформаційно-освітня складова – до неї входять: а) поширення інформації про права та обов'язки мігрантів; б) проведення тренінгів для посадових осіб, які працюють із мігрантами; в) створення інформаційних платформ для мігрантів (наприклад, мобільних додатків).

Збройні конфлікти створюють ситуації, в яких мільйони людей змушені залишати свої домівки через безпосередню загрозу життю, руйнування інфраструктури та порушення основоположних прав. Це може проявлятися у двох формах: 1) внутрішнє переміщення населення – коли люди залишають свої домівки, але залишаються в межах своєї країни (наприклад, внутрішньо переміщені особи в Україні); 2) міжнародна міграція – коли люди перетинають кордони для отримання притулку або тимчасового захисту.

Збройний конфлікт в Україні став причиною переміщення понад 8 млн осіб, з яких значна частина виїхала до сусідніх країн Європейського Союзу [21]. Тому у воєнних умовах громадські формування здійснюють комплекс заходів для підтримки осіб, які постраждали від конфлікту, а саме: 1) надання гуманітарної допомоги – це забезпечення їжею, одягом, медикаментами, житлом; 2) правова допомога – це консультування внутрішньо переміщених осіб, біженців та іноземців щодо їхніх прав та обов'язків; 3) захист прав людини – це документування порушень прав мігрантів, сприяння в поданні скарг до суду; 4) моніторинг дотримання законодавства: спостереження за діяльністю державних органів у сфері міграції.

Проте, воєнні дії створили нові виклики для громадських формувань, а саме: а) масштабні внутрішні міграційні потоки, які потребують термінового реагування; б) брак фінансових ресурсів для забезпечення потреб мігрантів; в) недостатнє

нормативно-правове регулювання у сфері діяльності громадських формувань; г) проблеми доступу до міжнародної допомоги через бюрократичні процедури.

Різниця в нормативно-правовому регулюванні міграційно-правоохоронної діяльності громадських формувань у мирний час та в умовах воєнного стану полягає в адаптації законодавства до специфічних викликів, що виникають під час війни. У мирний період діяльність таких формувань регулюється переважно Законом України «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону», який визначає їхні права, обов'язки та взаємодію з державними органами [20]. В умовах воєнного стану законодавство зазнає змін, спрямованих на посилення безпеки та обороноздатності держави. Зокрема, вводяться додаткові обмеження на пересування осіб, посилюється контроль за міграційними процесами, а громадські формування можуть отримувати розширені повноваження для забезпечення правопорядку та підтримки діяльності Збройних Сил України. Такі зміни відображені в Указі Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» та відповідних постановках Кабінету Міністрів України [22].

Таким чином, у мирний час нормативно-правове регулювання спрямоване на забезпечення громадського порядку та захист державного кордону, тоді як під час війни акцент робиться на посиленні безпеки, контролі за міграційними процесами та підтримці оборонних заходів.

У свою чергу основними проблемами вдосконалення нормативно-правового регулювання міграційно-правоохоронної діяльності громадських формувань у сучасних умовах, вважаються такі, як: 1) **перевантаженість державних органів – це, наприклад, недостатня кількість працівників у Державній міграційній службі України та Державній прикордонній службі України ускладнює ефективну взаємодію з громадськими формуваннями;** 2) **низький рівень кваліфікації членів громадських організацій, адже багатьом не вистачає знань у сфері міграційного законодавства;** 3) **корупція – нерідко фіксуються випадки зловживань при співпраці громадських організацій із державними органами** [23, с. 59].

Також до цього переліку можна додати існуючі фінансові виклики, а саме недостатнє фінансування й відсутність системи державних грантів для громадських організацій у сфері міграції та залежність від міжнародних донорів, адже багато організацій працюють виключно за рахунок грантів ООН або ЄС, що обмежує їхню діяльність у разі скорочення фінансування.

На нашу думку, напрями вдосконалення та подолання існуючих проблем нормативно-правового регулювання міграційно-правоохоронної діяльності громадських формувань у сучасних умовах є:

1) внесення змін до Кодексу адміністративного судочинства України. Такими змінами є: а) визначення правового статусу громадських формувань як учасників адміністративного судочинства, а саме: внести зміни до статті 46 КАСУ, додавши положення, що визначають правовий статус громадських формувань у справах, пов'язаних із міграційно-правоохоронною діяльністю, зокрема як представників або третіх осіб у справах про захист прав і свобод людини у сфері міграції; перед-

бачити можливість залучення громадських формувань до участі у справах за ініціативою суду як суб'єктів, що здійснюють контроль за дотриманням міграційного законодавства; б) уточнення підсудності справ, пов'язаних із міграційно-правоохоронною діяльністю, а саме: доповнити ст. 20 КАСУ нормами, які передбачають чітку підсудність справ щодо дій або бездіяльності громадських формувань у сфері міграції; визначити механізми вирішення спорів між громадськими формуваннями та державними органами в рамках адміністративного судочинства; в) розширення кола суб'єктів, що мають право на звернення до адміністративного суду, а саме: внести зміни до ст. 5 КАСУ, дозволивши громадським формуванням звертатися до адміністративного суду в інтересах осіб, чий права були порушені у сфері міграції; визначити перелік підстав, за яких громадські формування можуть ініціювати розгляд справи; г) запровадження електронного судочинства для міграційно-правоохоронної діяльності, а саме: внести до КАСУ положення про можливість подання документів і доказів у справах, пов'язаних із міграцією, в електронній формі, що сприятиме підвищенню ефективності розгляду таких справ; передбачити створення окремого електронного реєстру для відстеження справ, пов'язаних із діяльністю громадських формувань у сфері міграції; г) уточнення процесу доказування в справах, пов'язаних із міграцією, а саме: доповнити ст. 74 КАСУ положеннями про особливості доказування в справах, пов'язаних із міграційно-правоохоронною діяльністю, зокрема визначення специфічних видів доказів, таких як електронні дані або документи, видані громадськими формуваннями; закріпити право суду витребувати інформацію у громадських формувань, що здійснюють діяльність у сфері міграції, як додатковий спосіб доказування; д) визначення механізмів урегулювання конфлікту інтересів між громадськими формуваннями та державними органами, а саме: додати до КАСУ положення, які регулюють процедуру вирішення конфліктів інтересів у справах, де фігурують громадські формування та державні органи, зокрема щодо дій, пов'язаних із протидією нелегальній міграції; е) закріплення принципу публічного контролю громадськими формуваннями, а саме: передбачити в ст. 2 КАСУ принцип, що дозволяє громадським формуванням здійснювати контроль за дотриманням міграційного законодавства через участь у адміністративних справах, пов'язаних із порушенням прав людини в сфері міграції; є) посилення захисту прав осіб, що постраждали від порушень у сфері міграції, а саме: внести до КАСУ положення, які передбачають компенсацію за дії чи бездіяльність громадських формувань або державних органів у випадку порушення прав людини в сфері міграції;

2) посилення взаємодії між громадськими формуваннями та державними органами. Адже відсутність чітких механізмів співпраці між державними органами та громадськими формуваннями знижує ефективність управління міграційними потоками. Відтак пропонуємо такі заходи: а) розробка та впровадження спільних навчальних програм – організація регулярних тренінгів та семінарів для членів громадських формувань спільно з представниками Національної поліції

та Державної міграційної служби сприятиме підвищенню професійного рівня та узгодженню дій під час виконання завдань; б) створення координаційних рад – формування при органах місцевого самоврядування координаційних рад, до складу яких входять представники громадських формувань, поліції та міграційної служби, забезпечить оперативний обмін інформацією та узгодження спільних дій; в) упровадження системи мотивації та заохочень – розробка механізмів матеріального та нематеріального стимулювання активних членів громадських формувань підвищить їхню мотивацію до участі в правоохоронній діяльності; г) залучення громадськості до розробки нормативно-правових актів – забезпечення участі представників громадських формувань у процесі підготовки й обговорення законодавчих ініціатив, що стосуються міграційної політики, сприятиме врахуванню їх досвіду та потреб.

Наприклад, 1) Програма «Сусідська варта» – у багатьох країнах успішно діє програма, в рамках якої мешканці спільно з поліцією патрулюють свої райони, що сприяє зниженню рівня злочинності та підвищенню довіри до правоохоронних органів [24]; 2) спільні мобільні групи – це створення мобільних груп, до складу яких входять представники поліції та громадських формувань, для оперативного реагування на порушення міграційного законодавства, показало свою ефективність у ряді регіонів [25];

3) розширення фінансової підтримки, адже громадські формування часто стикаються з браком фінансування для реалізації своїх програм. Для цього можна запропонувати такі заходи: а) Державне фінансування та гранти – а саме запровадити цільові державні програми фінансування громадських формувань, що беруть участь у забезпеченні громадського порядку та контролі міграційних процесів; б) використання місцевих бюджетів – це залучення коштів місцевих бюджетів для підтримки діяльності громадських формувань, особливо в регіонах з високим рівнем міграційних викликів. Це сприятиме підвищенню безпеки на місцевому рівні та зміцненню співпраці між громадськістю та владою; в) міжнародні гранти та технічна допомога – це залучення міжнародних грантів та програм технічної допомоги, спрямованих на розвиток громадянського суспільства та зміцнення правопорядку. Багато міжнародних організацій надають фінансову підтримку проектам, пов'язаним із міграційною політикою та безпекою; г) партнерство з приватним сектором – це розвиток державно-приватного партнерства, де бізнес-структури можуть фінансувати або спонсорувати діяльність громадських формувань в обмін на певні соціальні або податкові пільги. Це може включати спільні проекти з підвищення безпеки в громадах; д) фандрейзинг та краудфандинг – це використання сучасних технологій для збору коштів від громадськості через онлайн-платформи, що дозволяє залучати фінансову підтримку від широкого кола осіб, які зацікавлені в підвищенні безпеки та правопорядку;

4) інтеграція цифрових технологій, адже відсутність цифрової інфраструктури ускладнює реєстрацію мігрантів, моніторинг дотримання їхніх прав і взаємодію між суб'єктами міграційної політики. Необхідно створити єдину електронну

платформу, яка повинна об'єднувати бази даних Державної міграційної служби, місцевих органів влади та громадських організацій для обліку мігрантів, внутрішньо переміщених осіб та біженців. Також необхідним вважається розробка мобільних додатків, які можуть використовуватися для інформування мігрантів про їхні права, доступні послуги та можливості інтеграції. Наприклад, у Швеції використовується мобільний додаток Refugee.Info, який надає мігрантам інформацію про їхні права, доступні ресурси та процедури легалізації;

5) адаптація законодавства до кризових умов та розробка норм для воєнних умов, а саме необхідно розробити та впровадити положення, які враховують специфіку діяльності громадських формувань під час надзвичайних ситуацій. А тому необхідно здійснити такі дії: а) розширити повноваження громадських формувань – внести зміни до Закону України «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону», надавши громадським формуванням додаткові повноваження в умовах надзвичайного або воєнного стану. Це дозволить їм ефективніше реагувати на виклики, пов'язані з масовими переміщеннями населення та іншими кризовими ситуаціями; б) спростити процедуру реєстрації та діяльності – внести зміни до Закону України «Про громадські об'єднання», передбачивши спрощені процедури реєстрації та звітності для громадських формувань, що діють у кризових умовах. Це сприятиме швидшому залученню громадськості до правоохоронної діяльності; в) забезпечити правовий захист членів громадських формувань – внести зміни до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення, передбачивши посилену відповідальність за посягання на життя, здоров'я або майно членів громадських формувань під час виконання ними своїх обов'язків у кризових умовах;

б) підвищення рівня професійної підготовки, тобто розробити спеціальні навчальні програми та на рівні підзаконних актів Міністерства внутрішніх справ України затвердити програми підготовки та підвищення кваліфікації членів громадських формувань для дій у кризових ситуаціях, включаючи питання міграційної безпеки та правопорядку. Розробниками таких програм можуть бути: а) Міністерство внутрішніх справ України, яке є основним державним органом, відповідальним за забезпечення правопорядку, та має розробляти нормативно-правову базу для таких програм. Створення та затвердження спеціальних навчальних програм може бути закріплено у відповідному наказі Міністерства внутрішніх справ України, розробленому з урахуванням міжнародних стандартів та національних особливостей кризових ситуацій; б) Національна поліція України, як підрозділ МВС може брати участь у розробці програм, орієнтуючи їх на практичні аспекти забезпечення правопорядку, боротьби з нелегальною міграцією та координації дій громадських формувань; в) науково-дослідні установи та ЗВО МВС, наприклад, такі установи, як Національна академія внутрішніх справ мають залучатися для науково-методичної розробки змісту програм, зокрема курсів з міграційного права, кризового менеджменту та взаємодії з населенням; г) міжнародні партнери та донорські організації, наприклад, ОБСЄ, UNHCR (Управління

Верховного комісара ООН у справах біженців), можуть надати експертну підтримку, гранти та навчальні матеріали, адаптовані до українських реалій.

Тоді, як здійснювати такого роду підготовку повинні: а) ЗВО системи МВС – провідна роль має бути надана установам, що спеціалізуються на підготовці кадрів для правоохоронних органів (наприклад, Національна академія внутрішніх справ, Харківський національний університет внутрішніх справ, Львівський державний університет внутрішніх справ); б) Регіональні управління Національної поліції на місцевому рівні управління поліції можуть організовувати тренінги та курси для членів громадських формувань з урахуванням специфіки регіональних кризових ситуацій (наприклад, прикордонні області чи зони активних бойових дій); в) міжнародні організації, які мають досвід у сфері міграційного контролю та роботи в кризових умовах (наприклад, МОМ та ОБСЄ);

7) залучення міжнародних організацій, а саме для вдосконалення нормативно-правового регулювання міграційно-правоохоронної діяльності громадських формувань у сучасних умовах необхідно залучити міжнародні організації, які мають досвід та експертизу в цій сфері. Основними суб'єктами залучення та способами співпраці є: а) Міністерство внутрішніх справ України, яке може ініціювати спільні проекти з Міжнародною організацією з міграції для розробки та впровадження стандартів діяльності громадських формувань у сфері міграційного контролю, де остання вже працює в Україні з 1996 року, підтримуючи гуманну та впорядковану міграцію; б) Державна міграційна служба України може залучати експертів Управлінням Верховного комісара ООН у справах біженців для оцінки та вдосконалення законодавства щодо захисту прав мігрантів та біженців, а також для навчання членів громадських формувань; в) українські громадські організації та об'єднання можуть співпрацювати з міжнародними неурядовими організаціями, такими як Amnesty International або Human Rights Watch, для обміну досвідом та впровадження кращих практик у сфері міграційної політики та прав людини; г) науково-дослідні установи – українські науковці можуть брати участь у спільних дослідженнях з міжнародними партнерами, що дозволить адаптувати світовий досвід до українських реалій та розробити рекомендації для вдосконалення законодавства.

Загалом можна сказати, що вдосконалення нормативно-правового регулювання міграційно-правоохоронної діяльності громадських формувань є необхідним кроком для підвищення ефективності реагування на сучасні виклики, зокрема масові міграційні потоки, воєнні дії та соціальні кризи.

ВИСНОВКИ

Удосконалення нормативно-правового регулювання міграційно-правоохоронної діяльності громадських формувань є стратегічно важливим завданням у сучасних умовах, коли міграційні процеси зазнають значного впливу з боку глобальних і внутрішніх викликів. Громадські формування виконують важливу функцію в забезпеченні прав мігрантів, внутрішньо переміщених осіб та біженців, беручи

участь у наданні правової, соціальної та гуманітарної допомоги. Однак їх діяльність часто обмежується через недосконалу нормативно-правову базу, недостатню координацію з органами державної влади та брак фінансування.

Аналіз сучасного стану нормативного регулювання свідчить про необхідність прийняття спеціального закону, який би чітко визначив правовий статус, функції та механізми взаємодії громадських формувань із державними органами. Крім того, впровадження спеціальних норм для роботи в умовах кризових ситуацій, таких як війна, створить юридичну основу для швидкого реагування на гуманітарні виклики. Особливу увагу слід приділити розробці механізмів фінансування діяльності громадських організацій через державні грантові програми, пільгові кредити та розширення доступу до міжнародних ресурсів. Важливим кроком є запровадження цифрових інструментів для реєстрації мігрантів та інтеграції їхніх даних у спільну інформаційну платформу, яка буде доступною як для державних органів, так і для громадських формувань.

Таким чином, комплексне вдосконалення нормативно-правового регулювання сприятиме підвищенню ефективності роботи громадських формувань, зміцненню їхньої ролі в забезпеченні міграційно-правоохоронної діяльності та створенню умов для інтеграції України в міжнародну правову систему, що регулює міграційні процеси. Реалізація запропонованих заходів дозволить підвищити ефективність реагування на міграційні виклики, забезпечити права та свободи мігрантів, а також сприятиме зміцненню громадянського суспільства в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] Carrera S., den Hertog L. *The external dimensions of EU migration and asylum policy: Time for a rethink?* *Journal of European Integration*. 2022. №44(2), P. 159–177.
- [2] Gammeltoft-Hansen, T. *Refugee protection and the role of civil society in border control*. *International Journal of Refugee Law*. 2021. №33(1). P. 45–67.
- [3] Гурковський М. П., Єсімов С. С. Теоретичні засади правового статусу громадських об'єднань, які беруть участь в охороні громадського порядку та залучаються до територіальної оборони. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ (серія юридична)*. 2023. №3. С. 60–67.
- [4] Guild E., Groenendijk K., Carrera S. *New perspectives on EU migration and mobility policies*. *Journal of Common Market Studies*. 2020. №58(5). P. 1218–1235.
- [5] Bigo D., Tsoukala A. *Migration, borders, and the security paradox in Europe*. *Security Dialogue*. 2021. №52(4). P. 301–319.
- [6] Balogh P. *Civil society's role in migration governance during crises: Lessons from Eastern Europe*. *Migration Policy Review*. 2023. №9(1). P. 78–92.
- [7] Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань : Закон України від 15.05.2003 № 755-IV (станом на 23 верес. 2024 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text> (дата звернення: 25.11.2024).
- [8] Про громадські об'єднання : Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI (станом на 3 верес. 2024 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text> (дата звернення: 25.11.2024).

- [9] Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (станом на 01 січ. 2020 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 25.11.2024).
- [10] Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України від 22.09.2011 № 3773-VI (станом на 24 листоп. 2024 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text> (дата звернення: 25.11.2024).
- [11] Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб : Закон України від 20.10.2014 № 1706-VII (станом на 30 груд. 2023 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text> (дата звернення: 25.11.2024).
- [12] Про боротьбу з тероризмом : Закон України від 20.03.2003 № 638-IV (станом на 28 квіт. 2023 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15#Text> (дата звернення: 25.11.2024).
- [13] Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747-IV (станом на 15 листоп. 2024 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> (дата звернення: 25.11.2024).
- [14] Конвенція ООН про статус біженців від 28.07.1951. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_011#Text (дата звернення: 25.11.2024).
- [15] Конвенція РЄ про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення: 25.11.2024).
- [16] Міжнародний пакт ООН про громадянські і політичні права від 16.12.1966. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text (дата звернення: 25.11.2024).
- [17] Про делегацію України для участі в переговорах у рамках ООН щодо підготовки проекту Глобальної угоди про біженців : розпорядження Президента України від 06.09.2018 № 139/2018-рп. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/139/2018-рп#Text> (дата звернення: 25.11.2024).
- [18] Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності від 15.11.2000. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_789#Text (дата звернення: 25.11.2024).
- [19] Адміністративно-правове регулювання міграційних процесів : навч. посібн. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2021. 326 с.
- [20] Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону : Закон України від 22.06.2000 № 1835-III (станом на 15 берез. 2022 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14#Text> (дата звернення: 25.11.2024).
- [21] Вимушений виїзд українців за кордон: як коректно оцінити масштаби? URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/vymushenyu-vyyezd-ukrayintsiv-za-kordon-yak-korektno-otsinyty-masshtaby> (дата звернення: 25.11.2024).
- [22] Про введення воєнного стану в Україні : Указ Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 (станом на 7 листоп. 2024 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text> (дата звернення: 25.11.2024).
- [23] Супруновський А. Державне регулювання міграційних процесів в Україні. *Вісник прокуратури*. 2010. № 3(105). С. 56–62.
- [24] Луцак І., Що таке «Сусідська варта» і навіщо вона українцям. «Український інтерес». 2017. URL: <https://uain.press/articles/shho-takesusidska-varta-navishho-vona-ukrayintsyam-584256> (дата звернення: 26.11.2024).
- [25] Гурковський М. П., Єсімов С. С. Теоретичні засади правового статусу громадських об'єднань, які беруть участь в охороні громадського порядку та залучаються до територіальної оборони. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ (серія юридична)*. 2023. № 3. С. 60–67. URL: <https://doi.org/10.32782/2311-8040/2023-3-8> (дата звернення: 26.11.2024).

REFERENCES

- [1] Carrera, S., & den Hertog, L. (2022). The external dimensions of EU migration and asylum policy: Time for a rethink? *Journal of European Integration*, 44(2), 159–177.
- [2] Gammeltoft-Hansen, T. (2021). Refugee protection and the role of civil society in border control. *International Journal of Refugee Law*, 33(1), 45–67.
- [3] Gurkovsky, M. P., & Yesimov, S. S. (2023). Theoretical foundations of the legal status of public associations involved in the protection of public order and territorial defense. *Scientific Bulletin of the Lviv State University of Internal Affairs (Legal Series)*, (3), 60–67.
- [4] Guild, E., Groenendijk, K., & Carrera, S. (2020). New perspectives on EU migration and mobility policies. *Journal of Common Market Studies*, 58(5), 1218–1235.
- [5] Bigo, D., & Tsoukala, A. (2021). Migration, borders, and the security paradox in Europe. *Security Dialogue*, 52(4), 301–319.
- [6] Balogh, P. (2023). Civil society's role in migration governance during crises: Lessons from Eastern Europe. *Migration Policy Review*, 9(1), 78–92.
- [7] On state registration of legal entities, individual entrepreneurs and public organizations: Law of Ukraine (2003, May). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>
- [8] On Public Associations: Law of Ukraine. (2012, March). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>
- [9] Constitution of Ukraine. (1996, June). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
- [10] On the Legal Status of Foreigners and Stateless Persons: Law of Ukraine. (2011, September). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>
- [11] On Ensuring the Rights and Freedoms of Internally Displaced Persons: Law of Ukraine (2014, October). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text>
- [12] On Combating Terrorism: Law of Ukraine. (2003, March). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15#Text>
- [13] Code of Administrative Justice of Ukraine. (2005, July). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
- [14] Convention relating to the status of refugees. (1951). Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_011#Text
- [15] Convention for the protection of human rights and fundamental freedoms. (1950). Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
- [16] International Covenant on Civil and Political Rights. (1966). Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text
- [17] On the delegation of Ukraine to participate in the negotiations within the framework of the UN on the preparation of the draft Global Compact on Refugees: Order. (2018, September). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/139/2018-рп#Text>
- [18] United Nations Convention against Transnational Organized Crime. (2000). Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_789#Text
- [19] *Administrative and Legal Regulation of Migration Processes*. (2021). Dnipro: Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs.
- [20] On the Participation of Citizens in the Protection of Public Order and the State Border: Law of Ukraine. (2000, June). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14#Text>
- [21] NISS. (2024). Forced departure of Ukrainians abroad: how to correctly assess the scale? Retrieved from <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/vymushennyi-vyyizd-ukrayintsiv-za-kordon-yak-korektno-otsinyty-masshtaby>

- [22] On the introduction of martial law in Ukraine: Decree of the President of Ukraine (2022, February). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>
- [23] Suprunovsky, A. (2010). State regulation of migration processes in Ukraine. *Bulletin of the Prosecutor's Office*, (3), 56–62.
- [24] Lutsak, I. (2017). What is «Neighborhood Watch» and why do Ukrainians need it. Ukrainian Interest. Retrieved from <https://uain.press/articles/shho-takesusidska-varta-navishho-vonaukrayintsyam-584256>
- [25] Gurkovsky, M. P., & Yesimov, S. S. (2023). Theoretical principles of the legal status of public associations that participate in the protection of public order and are involved in territorial defense. *Scientific Bulletin of the Lviv State University of Internal Affairs (Legal Series)*, (3), 60–67. <https://doi.org/10.32782/2311-8040/2023-3-8>

Ганна Миколаївна Зайкіна

Доктор юридичних наук, доцент

Професор кафедри правового забезпечення та адміністрування транспортної діяльності Український державний університет залізничного транспорту
61050, майдан Фейсрбаха, 7, Харків, Україна

Hanna M. Zaykina

Doctor of Law, Associate Professor

Professor of the Department of Legal Support and Administration of Transport Activities
Ukrainian State University of Railway Transport
61050, 7 Feuerbach Sq., Kharkiv, Ukraine

Рекомендоване цитування: Зайкіна Г. М. Удосконалення нормативно-правового регулювання міграційно-правоохоронної діяльності громадських формувань в сучасних умовах. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2025. Т. 32. № 1. С. 221–238.

Suggested Citation: Zaykina, H. M. (2025). Improvement of Regulatory and legal Regulation of Migration and Law Enforcement Activities of Public Organizations in Modern Conditions. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*, 32(1), 221–238.

Стаття надійшла / Submitted: 04/01/2025

Доопрацьовано / Revised: 04/02/2025

Схвалено до друку / Accepted: 25/03/2025